

Handlingsplan för återhämtning och omställning av 2020/21:FPM60 europeiska mediesektorn

Kulturdepartementet

2020-12-30

Dokumentbeteckning

COM(2020) 784

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén Europas medier i det digitala årtiondet: En handlingsplan för att stödja återhämtning och omställning

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 3 december 2020 sitt meddelande Europas medier i det digitala årtiondet: En handlingsplan för att stödja återhämtning och omställning. Handlingsplanen syftar till att bidra till den europeiska mediesektorns återhämtning efter covid-19-krisen, och för att möjliggöra en innovativ omställning och ökat inflytande i det nya digitala medielandskapet. Tio konkreta åtgärder aviseras för att stödja mediasektorn utifrån de stora utmaningar den står inför.

Regeringen välkomnar att kommissionen uppmärksammar de utmaningar som europeiska medieaktörerna står inför idag, särskilt i ljuset av den senaste utvecklingen i branschen med anledning av covid-19-pandemin. Regeringen instämmer i kommissionens bedömning att de föreslagna insatserna kan ge bättre förutsättningar för mediebranschens återhämtning och utveckling.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

En förutsättning för demokratin är ett fritt, mångsidigt och dynamiskt medielandskap. Teknikutvecklingen och digitaliseringen har inneburit nya stora utmaningar för den europeiska mediesektorn. Från en redan pressad ekonomisk situation har den pågående pandemin inneburit en svår prövning

genom att annonsintäkterna fallit kraftigt och plötsligt under andra kvartalet 2020. Det har lett till såväl ekonomiska problem som ökad arbetslöshet bland journalister och andra yrken inom mediesektorn. Trots att den europeiska innehållsproducerande mediesektorn har haft en avgörande betydelse under pandemin genom att bidra med information och underhållning, har de digitala plattformsföretagens marknadsposition ytterligare förstärkts.

Handlingsplanen för medier och audiovisuella medier går hand i hand med den europeiska handlingsplanen för demokrati som ska stärka mediernas frihet och mångfald i Europa, med ett särskilt fokus på skydd av journalister. De initiativ som aviseras i handlingsplanen för medier är också helt i linje med kommissionens förslag till förordningar om en inre marknad för digitala tjänster och om konkurrensdrivna och rättvisa digitala marknader (DSA och DMA) som presenterades den 15 december 2020.

1.2 Förslagets innehåll

Handlingsplanen för medier behandlar mediesektorn i bred bemärkelse. Kommissionen konstaterar inledningsvis att mediesektorn omfattar en mångfald av olika typer av företag och verksamhet som utmärks av att de producerar och distribuerar innehåll. Det innebär att traditionella nyhetsmedier, audiovisuella medier inklusive film liksom videospel och mer innovativa format som bygger på teknik för virtuell och förstärkt verklighet innefattas. I planen presenteras tio åtgärdsförslag som syftar till att göra medielandskapet mer konkurrenskraftigt. Åtgärderna är utformade för att möta utmaningar för olika delar av branschen. Kommissionen föreslår att de ska genomföras i nära samarbete med medlemsstaterna, Europaparlamentet, medieindustrin och alla intresserade intressenter. De tio åtgärderna presenteras under tre rubriker: återhämtning (1–3), omställning (4–6) och stärkt inflytande (7–10).

Med *återhämtning* avser kommissionen åtgärder som syftar till att bidra till att mediebranschen ska överleva den nuvarande akuta ekonomiska situationen. Kommissionen föreslår (1) att underlätta tillgången till befintligt EU-stöd. Ett digitalt verktyg med samlad information om tillgängliga medel ska utvecklas för att ge intresserade medieföretag vägledning om vilka möjligheter EU:s stödprogram ger och hur ansökningar ska göras. En andra åtgärd innebär (2) att bl.a. inrätta en kapitalinvesteringsplattform för att främja investeringar i europeiska audiovisuella produktioner och distributionsstrategier. Syftet är att mobilisera privata investerare och att öppna för samarbete med nationella marknadsföringsinstitutioner och branschorganisationer. Målet är att generera investeringar motsvarande 400 miljoner euro under en sjuårsperiod. Den tredje åtgärden (3) är att lansera initiativet "News" vilket kommer samla åtgärder och stöd för nyhetsmediesektorn både när det gäller att öka möjligheterna till lån och att generera kapitalinvesteringar. Kommissionen ska inrätta ett årligt nyhetsmedieforum för att skapa ett aktivt samarbete med intressenter,

inklusive regleringsmyndigheter, företrädare för journalister, självreglerande organ, civilsamhället och internationella organisationer.

2020/21:FPM60

Under rubriken *omställning* har kommissionen samlat åtgärder som syftar till en mer långsiktig motståndskraft och konkurrenskraft i mediesektorn. För att bidra till en digital och hållbar omställning föreslås (4) att skapa förutsättningar för innovation genom att medverka till ökat utbyte av mediedata. Kommissionen avser att bygga upp ett europeiskt ”mediedatautrymme” som kan bidra till arbetet med nya affärsmodeller och rapportera om detta vartannat år. Under samma rubrik föreslås även åtgärder för (5) att främja en europeisk koalition för virtuell och förstärkt verklighet (AR/VR) och (6) att underlätta diskussioner och åtgärder för att skapa en klimatneutral bransch 2050. Kommissionen kommer sammanställa bästa praxis för grön produktion och distribution.

Slutligen presenteras fyra åtgärder under rubriken *stärkt inflytande*. Den första är (7) att inleda en fördjupad dialog med den audiovisuella branschen för att öka tillgången till och tillgängligheten för audiovisuellt innehåll transnationellt. Enligt kommissionen finns en stor potential för branschen att expandera och nå ut till nya målgrupper och för allmänheten att ta del av ett större och mer varierat utbud. Kommissionen föreslår åtgärder för (8) att stödja europeiska medietalanger, bland annat genom att främja mångfald både framför och bakom kameran och genom att identifiera och stödja nystartade medieföretag. Ytterligare en åtgärd inom handlingsprogrammet är (9) att stärka allmänheten genom att bidra till ökad medie- och informationskunnighet liksom stödja skapandet av oberoende alternativ nyhetsaggregering. Slutligen konstaterar kommissionen (10) att ett tätt samarbete mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter inom samarbetsgruppen Erga är nödvändigt för att säkerställa den inre marknadens funktion. Kommissionen kommer därför följa arbetet inom Erga noga och utvärdera om ytterligare förstärkningar av samarbetet behövs.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De frågor som hanteras i meddelandet bedöms inte ha några effekter på gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslagen bedöms inte ha någon budgetkonsekvens för Sverige. EU-budgeten bedöms inte heller påverkas. De förslag som ges baseras på en användning av de stödprogram som beslutats inom nuvarande budgetram.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen uppmärksammar de utmaningar som de europeiska medieaktörerna står inför idag, särskilt i ljuset av den senaste utvecklingen i branschen med anledning av covid-19-pandemin. Regeringen välkomnar att handlingsplanen tydligt bygger vidare på redan igångsatt arbete och utnyttjar befintliga stödprogram och institutioner. Handlingsplanen har kopplingar till kommissionens prioriteringar om Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern och En ny satsning på demokrati i EU. Handlingsplanen för att stödja medier knyter också an till EU:s handlingsplan för demokrati som presenterades samma dag. Utifrån att mediepolitik i huvudsak är en nationell angelägenhet anser regeringen att handlingsplanen ger en bra utgångspunkt för åtgärder på europeisk nivå som kan bidra till mediebranschens återhämtning. De valda kategorierna, det vill säga återhämtning, omställning och stärkt inflytande, motsvarar tydliga behov i sektorn. Regeringen instämmer i kommissionens bedömning att de föreslagna insatserna kan ge bättre förutsättningar för mediebranschens återhämtning och utveckling. Regeringen välkomnar också att meddelandet innehåller ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt. Meddelandet innehåller inte något förslag till rättsakt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det portugisiska ordförandeskapet har aviserat rådsslutsatser för att välkomna kommissionens handlingsplan vilka förväntas antas vid kultur- och medieministrarnas rådsmöte i maj 2021.

4.2 Fackuttryck/termer

Erga: European Regulators Group for Audiovisual Media Services (Erga) består av regleringsmyndigheter inom EU, dvs. bland annat Myndigheten för press, radio och tv, och arbetar på uppdrag från kommissionen. Erga ska ge råd och bistå kommissionen med att utveckla den inre marknadens funktionssätt genom att genomföra det reviderade AV-direktivet.